

Bilten Europski poslovi u Hrvatskome saboru mjesečna je publikacija koju objavljuje Odjel za europske poslove. Bilten daje pregled europskih poslova u Saboru koji proizlaze iz članstva Republike Hrvatske u Europskoj uniji.

Hrvatski sabor, kao nacionalni parlament države članice Europske unije, sudjeluje u procesu donošenja odluka na europskoj razini putem nadzora nad aktivnostima Vlade u institucijama Europske unije te izvršavanjem ovlasti dodijeljenih nacionalnim parlamentima Ugovorom iz Lisabona.

STAJALIŠTA REPUBLIKE HRVATSKE O DOKUMENTIMA EUROPSKE UNIJE

Dostava stajališta Republike Hrvatske o dokumentima EU-a radnim tijelima

Vlada, odmah po donošenju, dostavlja Saboru stajališta Republike Hrvatske o dokumentima iz Radnog programa za razmatranje stajališta Republike Hrvatske, koja Odbor za europske poslove prosljeđuje matičnim radnim tijelima Sabora.

Odbor za europske poslove nakon rasprava o stajalištima donosi zaključke na osnovi kojih Vlada djeluje u Vijeću Europske unije. Vlada je dužna izvijestiti Sabor ako odstupa od zaključka Odbora za europske poslove. Razmatranjem stajališta o dokumentima Europske unije Sabor vrši nadzor nad aktivnostima Vlade Republike Hrvatske u postupcima donošenja odluka u Vijeću Europske unije.

Proces razmatranja stajališta može se pratiti u e-Doc bazi Informacijsko-dokumentacijske službe Hrvatskoga sabora, gdje se objavljuju stajališta s pratećim mišljenjima radnih tijela i zaključcima Odbora za europske poslove.

U skladu s Radnim programom za razmatranje stajališta Republike Hrvatske za 2024. godinu Odbor za europske poslove je u ožujku 2025. proslijedio dva stajališta Republike Hrvatske o dokumentu EU-a radnim tijelima Sabora radi donošenja mišljenja:

- **D.E.U. br. 24/024** – Stajalište Republike Hrvatske o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o mjerama u vezi s nezakonitim ulaskom na područje Europske unije usmjerenima protiv prijevoznika koji sudjeluju u trgovanju ljudima ili krijumčarenju migranata ili ih olakšavaju **COM (2021) 753 Odboru za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost i Odboru za pomorstvo, promet i infrastrukturu**

- D.E.U. br. 24/025 – Stajalište Republike Hrvatske o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o javnom sučelju povezanom s Informacijskim sustavom unutarnjeg tržišta za izjavu o upućivanju radnika i o izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012 („Uredba o e-deklaraciji“) **COM (2024) 531 Odboru za gospodarstvo i Odboru za rad, mirovinski sustav i socijalno partnerstvo**
- D.E.U. br. 24/026 – Stajalište Republike Hrvatske o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o zahtjevima za kružnost u konstrukciji vozila, o gospodarenju otpadnim vozilima, o izmjeni uredbi (EU) 2018/858 i 2019/2020 i ostavljanju izvan snage direktiva 2000/53/EZ i 2005/64/EZ **COM (2023) 451 Odboru za zaštitu okoliša i prirode**

Mišljenje radnih tijela o stajalištima Republike Hrvatske o dokumentima EU-a

U ožujku 2025. Odbor za poljoprivredu i Odbor za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost raspravljali su i donijeli mišljenja o stajalištima Republike Hrvatske o dokumentu EU-a: D.E.U. br. 24/020, D.E.U. br. 24/021, D.E.U. br. 24/022, D.E.U. br. 24/023.

NADZOR NAD AKTIVNOSTIMA VLADE U INSTITUCIJAMA EUROPSKE UNIJE

Sastanci Vijeća Europske unije

Dostava stajališta Republike Hrvatske za sastanke Vijeća Europske unije radnim tijelima

U postupku praćenja rada Vlade Republike Hrvatske u institucijama Europske unije, Odbor za europske poslove je u ožujku 2025. dostavio radnim tijelima Hrvatskoga sabora deset stajališta Republike Hrvatske za sastanke Vijeća Europske unije, u različitim sastavima:

- Stajalište Republike Hrvatske za sastanak Vijeća za pravosuđe i unutarnja pitanja (unutarnji poslovi, pravosuđe) 5. i 7. ožujka, dostavljeno je **Odboru za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost i Odboru za pravosuđe,**
- Stajalište Republike Hrvatske za sastanak Vijeća za zapošljavanje, socijalnu politiku, zdravlje i zaštitu potrošača (zapošljavanje i socijalna politika) (EPSCO) 10. ožujka, dostavljeno je **Odboru za rad, mirovinski sustav i socijalno partnerstvo i Odboru za zdravlje i socijalnu politiku,**
- Stajalište Republike Hrvatske za sastanak Vijeća za ekonomske i financijske poslove (ECOFIN) 11. ožujka, dostavljeno je **Odboru za financije i državni proračun,**
- Stajalište Republike Hrvatske za sastanak Vijeća za konkurentnost (unutarnje tržište i industrija) (COMPET) 12. ožujka, dostavljeno je **Odboru za gospodarstvo,**

- Stajalište Republike Hrvatske za sastanak Vijeća za vanjske poslove (FAC) 17. ožujka, dostavljeno je **Odboru za vanjsku politiku**,
- Stajalište Republike Hrvatske za sastanak Vijeća za promet, telekomunikacije i energetiku (energetika) (TTE) 17. ožujka, dostavljeno je **Odboru za gospodarstvo**,
- Stajalište Republike Hrvatske za sastanak Vijeća za opće poslove (GAC) 18. ožujka, dostavljeno je **Odboru za europske poslove**,
- Stajalište Republike Hrvatske za sastanak Vijeća za poljoprivredu i ribarstvo (AGRIFISH) 24. ožujka, dostavljeno je **Odboru za poljoprivredu**,
- Stajalište Republike Hrvatske za sastanak Vijeća za okoliš (ENVI) 27. ožujka, dostavljeno je **Odboru za zaštitu okoliša i prirode**,
- Stajalište Republike Hrvatske za sastanak Vijeća za opće poslove (GAC) 28. ožujka, dostavljeno je **Odboru za europske poslove**.

IZRAVNO DOSTAVLJENI DOKUMENTI EUROPSKE UNIJE

Prema odredbi Protokola br. 1 o ulozi nacionalnih parlamenata u Europskoj uniji, institucije Unije izravno dostavljaju nacionalnim parlamentima sve prijedloge obvezujućih zakonodavnih i nezakonodavnih akata kao i druge neobvezujuće akte.

Ured za međunarodne i europske poslove dnevno objavljuje izravno dostavljene dokumente na mrežnoj stranici Hrvatskoga sabora u rubrici Postupanje s dokumentima EU-a, s pratećim informacijama o: oznaci akta, postupku donošenja, datumu dostave i roku za provjeru načela supsidijarnosti, stajalištu Republike Hrvatske, obrazloženom mišljenju i političkom dijalogu, području politika kojemu dokument pripada te nazivu inicijative iz programa rada Komisije.

U razdoblju od **1. do 31. ožujka 2025.** institucije Europske unije izravno su dostavile Hrvatskome saboru **ukupno 68 pravnih akata na hrvatskome jeziku**, od toga 39 prijedloga obvezujućih akata u zakonodavnom i nezakonodavnom postupku i 29 neobvezujućih pravnih akata.

Izravno dostavljeni prijedlozi akata u zakonodavnom postupku

Prijedlozi akata u zakonodavnom postupku obuhvaćaju prijedloge uredbi, direktiva i odluka koje u redovnom ili posebnom zakonodavnom postupku donose institucije Europske unije.

U postupku donošenja zakonodavnih akata koji su u podijeljenoj nadležnosti između Europske unije i država članica, nacionalni parlamenti sudjeluju provjerom poštovanja načela supsidijarnosti u roku od osam tjedana od objave akta na službenim jezicima Unije.

Radi lakšeg praćenja izravno dostavljenih prijedloga zakonodavnih akata, akti su razvrstani prema nadležnostima odbora u Europskom parlamentu.

Pregled izravno dostavljenih dokumenata Europske unije u zakonodavnom postupku u razdoblju od 1. do 31. ožujka 2025.

INDUSTRIJA, ISTRAŽIVANJE I ENERGIJA

Oznaka akta	Naziv prijedloga zakonodavnog akta	Datum dostave Rok za supsidijarnost
<u>COM (2025)</u> <u>99</u>	Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o izmjeni Uredbe (EU) 2017/1938 u pogledu uloge skladištenja plina za osiguravanje opskrbe plinom prije zimske sezone	5. 3. 2025. 30. 4. 2025.

MEĐUNARODNA TRGOVINA

Oznaka akta	Naziv prijedloga zakonodavnog akta	Datum dostave Rok za supsidijarnost
<u>COM (2025)</u> <u>107</u>	Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o suspenziji određenih dijelova Uredbe (EU) 2015/478 u pogledu uvoza ukrajinskih proizvoda u Europsku uniju	5. 3. 2025.

EKONOMSKA I MONETARNA POLITIKA

Oznaka akta	Naziv prijedloga zakonodavnog akta	Datum dostave Rok za supsidijarnost
<u>COM (2025)</u> <u>100</u>	Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o nefinancijskoj statistici o poslovnim nekretninama	11. 3. 2025. 6. 5. 2025.

USTAVNA I PRAVNA PITANJA

Oznaka akta	Naziv prijedloga zakonodavnog akta	Datum dostave Rok za supsidijarnost
<u>COM (2025)</u> <u>80</u>	Prijedlog DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o izmjeni direktiva (EU) 2022/2464 i (EU) 2024/1760 u pogledu datuma od kojih države članice trebaju primjenjivati određene zahtjeve za korporativno izvješćivanje o održivosti i dužnu pažnju za održivo poslovanje	12. 3. 2025. ...

OKOLIŠ, JAVNO ZDRAVSTVO I SIGURNOST HRANE

Oznaka akta	Naziv prijedloga zakonodavnog akta	Datum dostave Rok za supsidijarnost
<u>COM (2025)</u> <u>106</u>	Prijedlog DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o izmjeni Direktive Vijeća 92/43/EEZ u pogledu statusa zaštite vuka (<i>Canis lupus</i>)	19. 3. 2025. 4. 5. 2025.

PRORAČUNI

Oznaka akta	Naziv prijedloga zakonodavnog akta	Datum dostave Rok za supsidijarnost
<u>COM (2025)</u> <u>1</u>	Prijedlog ODLUKE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o mobilizaciji Europskog fonda za prilagodbu globalizaciji za radnike koji su proglašeni viškom na temelju zahtjeva iz Belgije – EGF/2024/003 BE/Van Hool	26. 3. 2025. ...

USKLAĐIVANJE ZAKONODAVSTVA

Hrvatski sabor usklađuje zakonodavstvo s pravom Europske unije u postupku prema kojemu svi prijedlozi zakona kojima se usklađuje hrvatsko zakonodavstvo s europskim nose oznaku „P.Z.E.“

Sabor donosi godišnji plan usklađivanja zakonodavstva, koji je sastavni dio Vladina programa za preuzimanje i provedbu pravne stečevine i osnovni je dokument u postupku preuzimanja i provedbe prava Europske unije u hrvatsko zakonodavstvo. Usklađeni zakoni dostupni su u e-Doc bazi Informacijsko-dokumentacijske službe Hrvatskoga sabora.

Hrvatski sabor je u ožujku 2025. donio šest zakona usklađenih s pravom Europske unije:

PZE	Naziv akta	Saziv	Sjednica	Status	Redni br. čitanja	Vrsta postupka
P.Z.E. 53	Konačni prijedlog zakona o provedbi Uredbe (EU) 2022/2065 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. listopada 2022. o jedinstvenom tržištu digitalnih usluga i izmjeni Direktive 2000/31/EZ (Akt o digitalnim uslugama)	11	5	donesen	2.	redovni
P.Z.E. 101	Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o provedbi carinskog zakonodavstva Europske unije	11	5	donesen	2.	redovni
P.Z.E. 102	Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o dobrovoljnim mirovinskim fondovima	11	5	donesen	2.	redovni
P.Z.E. 103	Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskim osiguravajućim društvima	11	5	donesen	2.	redovni
P.Z.E. 114	Konačni prijedlog zakona o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja	11	5	donesen	2.	redovni
P.Z.E. 129	Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu toplinske energije, s Konačnim prijedlogom zakona	11	5	donesen	1. i 2.	hitni

INFORMACIJA O ZAJEDNIČKOJ BIJELOJ KNJIZI ZA EUROPSKU OBRANU – SPREMNOST 2030.

Europska komisija objavila je 19. ožujka 2025. Zajedničku bijelu knjigu za europsku obranu – Spremnost 2030. (engl. Joint White Paper for European Defence – Readiness 2030) i prateće dokumente tzv. „Obrambeni paket“.

Bijela knjiga o budućnosti europske obrane najavljena je u političkim smjernicama predsjednice EK iz srpnja 2024. i Programu rada EK za 2025. godinu i njome se utvrđuju novi pristup obrani i potrebe za ulaganjima.

Uz Bijelu knjigu, EK je 19. ožujka 2025. objavila Komunikaciju o prilagođavanju povećanih izdataka za obranu unutar Pakta o stabilnosti i rastu te Prijedlog uredbe Vijeća o uspostavi sigurnosnih mjera za Europu (SAFE) kroz jačanje instrumenta europske obrambene industrije, COM(2025) 122.

Plan za ponovno naoružanje Europe „ReArm Europe“, koji je predsjednica EK Ursula von der Leyen predstavila 4. ožujka 2025., donosi skup prijedloga usmjerenih na iskorištavanje svih raspoloživih financijskih poluga s ciljem pružanja potpore državama članicama da brzo i značajno povećaju rashode za obrambene sposobnosti. Plan bi mogao mobilizirati gotovo **800 milijardi eura** za sigurnu i otpornu Europu i biti temelj za **Europsku obrambenu uniju**.

Ključni elementi plana „ReArm Europe“:

- **Omogućavanje korištenja javnih financijskih sredstava u području obrane na nacionalnoj razini** – EK je pozvala države članice da aktiviraju nacionalnu klauzulu o odstupanju u okviru Pakta o stabilnosti i rastu, kojom će im se, u skladu s fiskalnim pravilima EU-a, osigurati dodatni proračunski prostor za povećanje potrošnje za obranu.

Kako bi se zaštitila fiskalna održivost, odstupanje će biti ograničeno:

- na povećanje samo rashoda za obranu, uzimajući kao početnu točku statističku kategoriju „obrana“ u klasifikaciji funkcija države,
- do najviše 1,5 % BDP-a za svaku godinu aktivacije nacionalne klauzule o odstupanju,
- na razdoblje od četiri godine.

Ako bi države članice u prosjeku povećale izdvajanja za obranu za **1,5 % BDP-a tijekom četiri godine**, to bi moglo stvoriti fiskalni prostor od gotovo **650 milijardi eura**.

Države članice pozvane su podnijeti zahtjeve za aktiviranje nacionalne klauzule o odstupanju do kraja travnja 2025.

- **Uspostava namjenskog instrumenta za sigurnosne mjere za Europu – SAFE** (engl. Security Action for Europe), koji predviđa **150 milijardi eura** zajmova zainteresiranim državama članicama EU-a za prioritetne i žurne investicije u obranu kroz provedbu **zajedničke nabave od europske obrambene industrije**, s naglaskom na prioritetnim kapacitetima.

Zajedničke nabave trebale bi uključivati najmanje dvije zemlje sudionice koje su države članice, države EGP-a, EFTA-e ili Ukrajinu, od kojih bi barem jedna trebala biti država članica koja koristi potporu zajma u okviru instrumenta SAFE. Osim toga, zemljama pristupnicama, drugim zemljama kandidatkinjama i potencijalnim kandidatkinjama te drugim trećim zemljama s kojima je Unija sklopila Partnerstvo za sigurnost i obranu trebalo bi dopustiti sudjelovanje u zajedničkim nabavama koje se provode s državom članicom koja je podržana financijskom pomoći u okviru instrumenta SAFE.

Ovime će se pridonijeti osiguravanju interoperabilnosti, predvidljivosti i smanjenju troškova za snažnu europsku obrambenu industrijsku bazu.

- **Doprinos Europske investicijske banke (EIB) i mobilizacija privatnog kapitala ubrzavanjem uspostave unije za štednju i ulaganja.** Grupa EIB-a proširit će opseg kreditiranja projekata u području obrane i sigurnosti, uz istodobnu zaštitu svoje sposobnosti financiranja. Nadalje, putem Unije za štednju i ulaganja, COM(2025) 124, olakšat će se kanaliziranje privatne štednje na učinkovitija tržišta kapitala i usmjeravanje ulaganja u ključne sektore gospodarstva, kao što je obrana.

Plan također predviđa **veću fleksibilnost u okviru proračuna EU-a**, odnosno **korištenja kohezijskih fondova** – države članice moći će **preusmjeriti neiskorištena sredstva iz kohezijskih programa** u projekte povezane s obranom, uključujući infrastrukturu, istraživanje i razvoj. Ovo će biti **dobrovoljna opcija** za one zemlje koje žele dodatno ulagati u obranu.

Bijela knjiga za europsku obranu – Spremnost 2030. donosi okvir za provedbu plana „ReArm Europe“, odnosno predstavlja rješenja za uklanjanje kritičnih nedostataka u kapacitetima i izgradnju snažne obrambene industrijske baze do 2030. godine. Dokument će poslužiti kao temelj za daljnje rasprave o jačanju europske obrane s državama članicama i relevantnim dionicima.

Ključna područja djelovanja uključuju:

- **uklanjanje nedostataka u kapacitetima**, s naglaskom na **sedam ključnih područja** – protuzračna i proturaketna obrana, topnički sustavi, projektili i streljivo, bespilotni sustavi, strateški pospješitelji, vojna mobilnost, kibernetička sigurnost, umjetna inteligencija i elektroničko ratovanje,
- **potpora europskoj obrambenoj industriji** agregiranom potražnjom i povećanom zajedničkom nabavom,

- **potpora Ukrajini** povećanom vojnom pomoći i dubljom integracijom europske i ukrajinske obrambene industrije,
- **produblјivanje obrambenog tržišta na razini EU-a**, među ostalim **pojednostavnjenjem propisa** (Komisija će do lipnja 2025. predstaviti skupni prijedlog za pojednostavnjenje regulatornog okvira u području obrane – tzv. obrambeni omnibus),
- **ubrzavanje transformacije obrane** disruptivnim inovacijama kao što su umjetna inteligencija i kvantna tehnologija,
- **jačanje europske spremnosti** za najgore scenarije poboljšanjem vojne mobilnosti, stvaranjem zaliha i jačanjem vanjskih granica,
- **jačanje partnerstva sa zemljama istomišljenicama** u cijelom svijetu.

U zaključcima od 20. ožujka, nadovezujući se na zaključke od 6. ožujka 2025. i s obzirom na Bijelu knjigu o budućnosti europske obrane, **Europsko vijeće** pozvalo je na **ubrzavanje rada na svim područjima** kako bi se povećala obrambena pripravnost Europe u sljedećih pet godina. Također, pozvalo je na **hitan početak provedbe djelovanja u pogledu razvoja kritičnih sposobnosti** te na kontinuiran rad na relevantnim mogućnostima financiranja.

Glavna uprava za obrambenu industriju i svemir (DG DEFIS) EK, 25. ožujka 2025., pokrenula je javno savjetovanje za doprinos prijedlogu skupnog pojednostavnjenja u području obrane (tzv. Omnibus paket). Javno savjetovanje otvoreno je do 22. travnja 2025., a namijenjeno je akterima u obrambenoj industriji i poduzećima povezanim s obrambenom industrijom, državama članicama i drugim relevantnim dionicima, kao što je financijski sektor.